

vi i 1893—94, i 1900—02 og i 1908—09 have haft en Minimalbeskæftigelse, medens vi i Aarene 1896—99, 1905—07 have haft en Maksimalbeskæftigelse. Vi erkende igennem, hvad Erfaringen har lært os, at Arbejdsløsheden er *periodisk*, og heri ligger noget af en Trøst. Thi hvad man kan *forudse*, kan man jo allerede begynde at tage Standpunkt til og muligvis *forebygge*.

Desuden kender vi Arbejdsløshedens *Aarsager*. Jeg skal ikke komme ind paa de mange *spredte* Aarsager til Arbejdsløsheden, de Fejl, der kunne ligge i selve Produktionsmaskineriet, men blot sige, at den *afgørende Hovedfejl ligger nu en Gang i vore Omsætningsmidler*, i, at Omsætningen besørger af uendeligt lidt Guld og en hel Masse Kredit og Papir. Jeg saa forleden i et amerikansk Blad et Billede, der var ganske instruktivt. Det var en stor Blok, der betød hele Verdensomsætningen og alle Varernes Værdi. Denne Blok var støttet af to Stolper, paa den ene Side af en lang, tynd Pille, det var Guldet, og paa den anden Side af en vældig og bred Pille, det var Kreditten. Kredit er jo en Gang: *Tillid*; naar Tilliden og med den Kreditten falder sammen, standser Omsætningen, og vi faa Forhold, som vi have i Øjeblikket. Paa den ene Side ligger i Lagrene *Tusinder af Varer*, der *ikke kunne sælges*, og hvis Fabrikanter ere paa Ruinens Rand, fordi de ikke kunne faa dem solgte til ordentlige Priser, og paa den anden Side er der *Tusinder af Arbejdere*, der ville have Arbejde og *give deres Arbejde for disse Varer, men disse to kunne ikke finde hinanden*.

Men fra det Øjeblik vi *kende Aarsagerne* og kunne *forudse Virkningerne*, mener jeg, at det Tidspunkt allerede er inde, hvor man kan begynde at gøre sig klart, at Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden maa ske ikke er saa uløseligt et Spørgsmaal, som man hidtil har været tilbøjelig til at tro.«

Dr. Birck berører nu, at der *kan* være

Tilfælde, hvor Arbejderen selv er Skyld i, at han mangler Arbejde, men Dr. Birck raader til Varsomhed, naar man vil sammenligne Lønninger indbyrdes, da det paa Grund af Arbejdernes forskellige Arbejdsevne er omtrent umuligt at sammenligne Lønnen; han fortsætter: »Det er jo ogsaa saadan, at hvad enten Lønnen har været høj eller lav, hvad enten det er et toldbeskyttet Land eller et Frihandelsland, er Krisen og Arbejdsløsheden gaaet hen derover. *Det er Omsætningsmidlernes Svigten, der er Skyld deri.*«

Arbejdsløshedens Virkninger.

Derefter taler Dr. Birck om Arbejdsløshedens Virkninger: »Det staar da for mig, at saa megen Ulykke der end er — vi se det jo dagligt — er det ikke det værste, at den enkelte sulter, for en enkelt kan taale en hel Del; men det er *den vedvarende Underernæring, som han og hans Familie lide under, den fysiske og moralske Ødelæggelse, den sjælelige Lidelser*, som det er efterhaanden at se sit Hjem blive opløst; den ene Dag gaar Sofaen, den næste Gardinerne, saa Sengklæderne. Og endelig det værste, det moralske Tab, *Leddiggangen* for den store Arbejderbefolkning, der ikke er Ferie, men energidræbende.

Det staar derfor for mig saaledes, at *det er Samfundets Pligt at tage Stilling til denne Arbejdsløshed.*«

Midler mod Arbejdsløsheden.

Dernæst gaar Dr. Birck over til at tale om det andet Punkt: Midlerne imod Arbejdsløsheden. Han begynder med »Velgørenheden«, som han forkaster: »Naar der ikke ligger en dyb religiøs Følelse bag ved Velgørenheden, saaledes som i den katolske Kirke, tror jeg heller ikke, Velgørenheden for *Givérne* har den store Værdi. For *Modtageren* vil Velgørenheden *under alle Omstændigheder* være mere eller mindre uheldig. For den hæderlige, honette